УДК 657.47:631.1
DOI: https://doi.org/10.32782/CMI/2026-20-14

Назарова К.О.
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5019-9244

Семенова Д.О.
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2907-6426

Гордополов В.Ю.
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-3151-8035

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СОБІВАРТІСТЮ РОСЛИННИЦТВА В УМОВАХ СТАЛОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У статті досліджено особливості формування інформаційного забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва в умовах невизначеності. Систематизовано зовнішні та внутрішні фактори впливу на формування собівартості. Обґрунтовано необхідність поєднання облікової, планової, нормативної, технологічної, аналітичної та зовнішньої інформації відповідно до інформаційних потреб менеджменту. Визначено значення її систематизації та інтеграції для планування, контролю, аналізу й оцінювання відхилень. Розроблено модель інформаційного забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва в умовах невизначеності. Результати дослідження спрямовані на раціональне використання ресурсів, підтримання економічної стійкості підприємств рослинництва та їх адаптацію до змін зовнішнього середовища в контексті сталого відновлення економіки України.

Ключові слова: *рослинництво, агробізнес, собівартість, інформаційне забезпечення, обліково-аналітична інформація, управління собівартістю, невизначеність, стале відновлення.*

Nazarova Karina, Semenova Daria, Hordopolov Volodymyr
State University of Trade and Economics of Kyiv

INFORMATION SUPPORT FOR CROP PRODUCTION COST MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE RECOVERY OF THE UKRAINIAN ECONOMY

The article examines the formation of information support for crop production cost management under conditions of uncertainty and sustainable recovery of the Ukrainian economy. The specific features of crop production processes affecting costs and production cost are identified, including seasonality, dependence on natural and climatic conditions, the duration of the technological cycle, and territorial dispersion of production. External and internal factors influencing production cost formation are systematised, and their impact through changes in resource provision, production processes, and the amount and structure of costs is determined. It is substantiated that information support for cost management should not be limited to accounting data on costs actually incurred but should combine accounting, planning, regulatory, technological, analytical, and external information in accordance with management information needs. The importance of information systematisation and integration for planning, control, analysis, deviation assessment, timely identification of the causes of changes in production cost, and managerial decision-making is determined. A model of information support for crop production cost management under conditions of uncertainty is developed. The model reflects the relationship between the information base, information formation, systematisation and integration, its use in management, and the substantiation of managerial decisions. The feedback mechanism incorporated into the model enables decisions to be adjusted based on the results obtained and changes in the enterprise's operating conditions. The practical application of the proposed approach is aimed at the timely identification of deviations in production cost formation, rational use of resources, and adaptation of managerial decisions to changes in the internal and external environment. This contributes to maintaining the economic resilience of crop-producing enterprises and their adaptation to changing operating conditions in the context of sustainable recovery of the Ukrainian economy.

Keywords: *crop production, agribusiness, production cost, information support, accounting and analytical information, cost management, uncertainty, sustainable recovery.*

© Назарова К.О., Семенова Д.О., Гордополов В.Ю., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Постановка проблеми. Рослинництво є однією з базових складових агробізнесу України, результативність якої визначає не лише економічний стан сільськогосподарських підприємств, а й значною мірою впливає на формування продовольчого потенціалу та можливості відновлення національної економіки. Сучасні умови функціонування підприємств рослинництва характеризуються високим рівнем невизначеності, змінами вартості матеріальних, енергетичних і трудових ресурсів, ускладненням логістичних процесів, залежністю результатів виробництва від природно-кліматичних чинників та іншими факторами, що безпосередньо впливають на величину виробничих витрат і собівартість продукції.

За таких умов собівартість продукції рослинництва набуває особливого значення як об'єкт управління, оскільки її формування відбувається під впливом сукупності взаємопов'язаних внутрішніх і зовнішніх факторів. Тривалість виробничого циклу, сезонність виробництва, територіальна розосередженість виробничих процесів, залежність від природних умов та значна ресурсомісткість окремих технологічних операцій ускладнюють своєчасне виявлення відхилень у використанні ресурсів і формуванні витрат. Відповідно, управління собівартістю потребує не лише фіксації фактично понесених витрат і визначення фактичної собівартості продукції після завершення виробничого циклу, а й систематичного отримання інформації, необхідної для планування, контролю, аналізу та коригування витрат у процесі виробництва.

Особливого значення при цьому набуває інформаційне забезпечення управління собівартістю, здатне формувати релевантну інформацію про ресурсне забезпечення виробництва, обсяги та структуру витрат, відхилення від запланованих показників, фактори зміни собівартості та їх можливі економічні наслідки. Важливою складовою такого інформаційного забезпечення є обліково-аналітична інформація, яка створює основу для оцінювання фактичного стану витрат, проведення їх аналізу та обґрунтування управлінських рішень. Водночас в умовах невизначеності зростає потреба у поєднанні облікової інформації з плановими, нормативними, технологічними, аналітичними та іншими даними, що характеризують процес формування собівартості продукції рослинництва.

У контексті сталого відновлення економіки України інформаційне забезпечення управління собівартістю має бути орієнтоване не лише на ретроспективну оцінку витрат, а й на своєчасне виявлення їх змін, оцінювання факторів впливу та інформаційну підтримку управлінських рішень щодо раціонального використання ресурсів і забезпечення економічної стійкості підприємств рослинництва. Це зумовлює необхідність удосконалення інформаційного забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва з урахуванням сучасних інформаційних потреб менеджменту, умов невизначеності та завдань сталого відновлення економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика формування собівартості продукції рослинництва, управління витратами та інформаційного забезпечення управління собівартістю представлена у науковій літературі низкою взаємопов'язаних напрямів дослідження.

Орел А.М., Орел В.М. та Головніна О.Г. досліджують теоретичні й методичні засади обліку витрат та аналізу собівартості продукції рослинництва, розкривають особливості формування виробничої собівартості та обґрунтовують роль бухгалтерського обліку як інформаційної бази для прийняття управлінських рішень. Особливу увагу автори приділяють підвищенню аналітичності облікової інформації для забезпечення контролю витрат та ефективності виробництва [1].

Вакуленко В.Л., Мялковський В.А. та Юнтао Л. розглядають управління витратами виробництва продукції рослинництва в умовах воєнного стану. У дослідженні акцентовано увагу на плануванні собівартості, обліку витрат, калькулюванні собівартості одиниці продукції та визначенні напрямів оптимізації витрат. Важливого значення автори надають формуванню інформаційного забезпечення управління витратами сільськогосподарського підприємства [2].

Окремий напрям сучасних досліджень формують праці, присвячені функціонуванню та розвитку агробізнесу в умовах сучасних викликів і повоєнного відновлення України. Дем'яненко С. аналізує сучасний стан вітчизняного агробізнесу та визначає напрями його удосконалення в контексті сталого розвитку, акцентуючи увагу на трансформації агробізнесу та його екосистеми під впливом воєнної агресії [3]. Чуприна В. досліджує стратегічне управління агропідприємствами України у повоєнний період, обґрунтовуючи підходи до їх відновлення та довгострокового розвитку на засадах стійкості й сталого розвитку [4].

Питання інформаційного та обліково-аналітичного забезпечення управлінських процесів у сільськогосподарських підприємствах розкриваються у працях Овчарової Н.В., Кравченко О.В., Бобошко Р.М., Правдюк Н.Л., Гайворонюк О.О., Гринчук Ю. та інших науковців. Овчарова Н.В., Кравченко О.В. та Бобошко Р.М. досліджують формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами сільськогосподарських підприємств, визначають фактори, що впливають на його організацію, та пропонують відповідну модель, орієнтовану на підвищення ефективності інформаційної підтримки аналізу й прийняття управлінських рішень [5]. У подальших дослідженнях Овчарова Н.В. розглядає систему облікового забезпечення сільськогосподарських підприємств у контексті сталого розвитку, акцентуючи увагу на необхідності врахування факторів їх стабільного функціонування в поточній та довгостроковій перспективі [6]. Правдюк Н.Л. та Гайворонюк О.О. досліджують управління витратами аграрного сектору, його сучасний стан, тенденції та фактори впливу, приділяючи увагу його аналітичному забезпеченню [7]. Гринчук Ю. розглядає інформаційне забезпечення в ширшому контексті управління сільськогосподарськими підприємствами, акцентуючи увагу на впровадженні інноваційних технологій в інформаційні процеси та їх значенні для сталого розвитку аграрного сектору [8].

Водночас проведений аналіз наукових публікацій засвідчує, що наявні дослідження переважно зосереджуються на окремих аспектах проблематики: обліку витрат і калькулюванні собівартості продукції рослинництва, управлінні витратами, формуванні обліково-аналітичного забезпечення або забезпеченні сталого

розвитку агробізнесу. Це актуалізує необхідність комплексного дослідження інформаційного забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва з урахуванням інформаційних потреб менеджменту, впливу невизначеності та завдань сталого відновлення економіки України.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну увагу науковців до питань формування собівартості продукції рослинництва, управління витратами та їх обліково-аналітичного забезпечення, окремі аспекти потребують подальшого розвитку. Недостатньо розкритим залишається взаємозв'язок між інформаційними потребами менеджменту, джерелами та видами інформації, що формуються в процесі управління собівартістю, та її використанням для прийняття управлінських рішень. Потребує подальшого розвитку цілісний підхід до формування інформаційного забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва, який враховував би особливості її формування, вплив факторів невизначеності та забезпечував інформаційну підтримку планування, контролю й аналізу витрат. Реалізація такого підходу сприятиме раціональному використанню ресурсів, своєчасному реагуванню на зміни у структурі та величині витрат і підвищенню економічної стійкості підприємств рослинництва в умовах сталого відновлення економіки України.

Метою статті є обґрунтування засад формування інформаційного забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва в умовах невизначеності та розроблення моделі його використання для інформаційної підтримки управлінських рішень, спрямованих на раціональне використання ресурсів і підтримання економічної стійкості підприємств рослинництва в контексті сталого відновлення економіки України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Рослинництво є однією з ключових складових аграрного сектору України, тісно пов'язаною з функціонуванням харчової та переробної промисловості, формуванням аграрного експорту та продовольчим забезпеченням країни. Стабільність діяльності підприємств цієї сфери має важливе значення для збереження господарських зв'язків, функціонування суміжних виробництв та економічної активності аграрного сектору загалом.

В умовах триваючої війни функціонування аграрних підприємств супроводжується посиленням невизначеності та виникненням додаткових ризиків, пов'язаних із порушенням господарських і логістичних зв'язків, обмеженістю окремих видів ресурсів та зміною умов здійснення виробничої діяльності. Водночас необхідність сталого відновлення економіки України актуалізує завдання збереження виробничих можливостей аграрних підприємств, раціонального використання ресурсів та їх адаптації до змін зовнішнього середовища. За таких умов особливого значення набуває здатність підприємств своєчасно реагувати на фактори, що впливають на обсяги виробництва, потребу в ресурсах, величину витрат і собівартість продукції.

Формування собівартості продукції рослинництва має свою специфіку, зумовлену особливостями організації та перебігу виробничого процесу. Сезонність, залежність від природно-кліматичних умов, тривалість технологічного циклу та територіальна розосередженість виробництва визначають характер використання ресурсів і виникнення витрат упродовж виробничого циклу. Значна частина витрат здійснюється задовго до отримання готової продукції, що створює часовий розрив між використанням ресурсів та одержанням результатів виробництва й ускладнює оперативне оцінювання змін у формуванні собівартості.

Зазначені особливості виробництва набувають особливого значення в умовах нестабільності зовнішнього середовища, що посилюється внаслідок триваючої війни та зумовлює додаткову невизначеність діяльності підприємств рослинництва. Динаміка основних показників виробництва зернових і зернобобових культур у 2021–2025 рр. свідчить про суттєві коливання зібраних площ, урожайності та обсягів валового збору (рис. 1).

Наведені дані демонструють істотні зміни основних показників виробництва зернових і зернобобових культур упродовж досліджуваного періоду. Найбільш суттєве скорочення валового збору спостерігалося у 2022 р. – на 37,4 % порівняно з попереднім роком, що

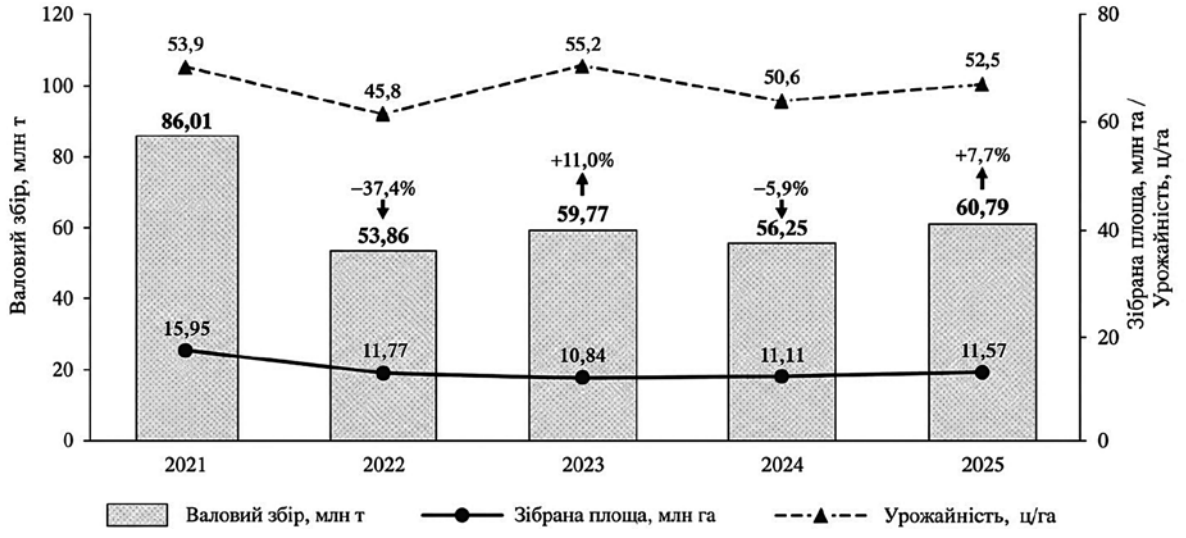

Рис. 1. Динаміка основних показників виробництва зернових і зернобобових культур в Україні

Джерело: складено авторами на основі [9]

супроводжувалося одночасним зменшенням зібраної площі та урожайності. У 2023 р. за подальшого скорочення зібраної площі зростання урожайності до 55,2 ц/га забезпечило збільшення валового збору на 11,0 %. У 2024 р. його обсяг знову скоротився на 5,9 %, тоді як у 2025 р. спостерігалося зростання на 7,7 % за одночасного збільшення зібраної площі та урожайності.

Особливої уваги потребує різке погіршення показників у 2022 р., що припало на початок повномасштабної війни та функціонування аграрного сектору в принципово змінених умовах. Воєнні дії, втрата або обмеження доступу до частини сільськогосподарських угідь, порушення логістичних зв'язків, ускладнення ресурсного забезпечення та зростання невизначеності суттєво змінили умови здійснення виробничої діяльності. Подальша динаміка 2023–2025 рр. свідчить про поступове пристосування підприємств рослинництва до нових умов господарювання, однак коливання зібраних площ, урожайності та валового збору вказують на збереження нестабільності виробничого середовища.

За таких умов зміни масштабів виробництва, урожайності та обсягів отриманої продукції супроводжуються змінами потреби в ресурсах, умов їх залучення та використання, величини й структури виробничих витрат, а отже, безпосередньо позначаються на формуванні собівартості продукції. Це актуалізує необхідність систематизації факторів, що визначають умови її формування та мають враховуватися в процесі управління собівартістю продукції рослинництва.

Формування собівартості продукції рослинництва відбувається під впливом сукупності факторів, які різняться за характером, джерелом виникнення та можливістю їх регулювання на рівні підприємства. Їх дія проявляється у зміні потреби в матеріальних, трудових, технічних і фінансових ресурсах, умовах їх залучення та використання, а також у величині й структурі виробничих витрат. При цьому частина факторів формується у зовнішньому середовищі та практично не залежить від управлінських рішень підприємства, тоді як інші виникають безпосередньо в процесі організації виробництва та можуть певною мірою регулюватися менеджментом. Такий характер впливу зумовлює доцільність виокремлення найбільш суттєвих факторів та їх систематизації за двома основними групами – зовнішніми та внутрішніми (рис. 2).

Представлена систематизація свідчить, що формування собівартості продукції рослинництва є результатом одночасного впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, дія яких проявляється через зміну умов ресурсного забезпечення, організації виробничих процесів, величини та структури витрат. При цьому обмежені можливості підприємства щодо впливу на зовнішні фактори посилюють значення управління внутрішніми факторами, які можуть регулюватися шляхом прийняття відповідних управлінських рішень. Це, своєю чергою, зумовлює необхідність своєчасного отримання інформації про зміни у витратах і собівартості, оцінювання причин

Рис. 2. Фактори впливу на формування собівартості продукції рослинництва в умовах невизначеності

Джерело: сформовано авторами на основі [1; 10; 11]

їх виникнення та можливих наслідків для діяльності підприємства.

Управління собівартістю продукції рослинництва в умовах невизначеності потребує інформації, яка дає змогу не лише визначити фактичну величину витрат і собівартості, а й своєчасно виявити їх зміни, встановити причини відхилень та оцінити можливі наслідки для результатів діяльності підприємства. Відповідно, інформаційні потреби менеджменту охоплюють дані про обсяги та структуру витрат, використання матеріальних, трудових і технічних ресурсів, дотримання встановлених норм і планових показників, перебіг виробничих процесів, а також зміни зовнішніх умов, здатних впливати на вартість ресурсів і формування собівартості продукції. При цьому склад, деталізація та періодичність отримання такої інформації мають визначатися характером управлінських рішень і етапом процесу управління собівартістю.

Інформаційне забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва доцільно розглядати як сукупність взаємопов'язаних інформаційних ресурсів, джерел їх формування та способів використання, що забезпечують інформаційну підтримку планування, контролю, аналізу й обґрунтування управлінських рішень. Його зміст не обмежується даними бухгалтерського обліку про фактично понесені витрати, оскільки управління собівартістю потребує поєднання інформації про минулі результати з даними, що характеризують поточний стан виробничих процесів та очікувані зміни умов діяльності. Відповідно, інформаційна база має охоплювати облікову, планову, нормативну, технологічну й аналітичну інформацію, а також релевантні дані зовнішнього середовища.

Важливою складовою інформаційного забезпечення є обліково-аналітична інформація, яка відображає фактичне використання ресурсів, величину та структуру витрат, формування собівартості окремих видів продукції та відхилення фактичних показників від установлених орієнтирів [12]. Її поєднання з плановими, нормативними, технологічними та зовнішніми даними дає змогу не лише констатувати зміни собівартості, а й визначати фактори їх виникнення, оцінювати можливі наслідки та формувати інформаційну основу для вибору відповідних управлінських рішень.

Формування інформаційного забезпечення управління собівартістю має ґрунтуватися на відповідності складу та змісту інформації конкретним завданням управління і стадіям виробничого процесу. На етапі планування важливого значення набуває інформація про заплановані обсяги виробництва, нормативну потребу в ресурсах, їх очікувану вартість, технологічні параметри та прогнозні витрати. У процесі виробництва інформаційні потреби зміщуються у напрямі оперативного відстеження фактичного використання ресурсів, виникнення витрат та їх відхилень від установлених норм і планових показників. На завершальних етапах виробничого циклу інформація має забезпечувати визначення фактичної собівартості продукції, оцінювання її структури та встановлення причин відхилень, що створює основу для подальшого аналізу й коригування управлінських рішень.

Ефективність інформаційного забезпечення визначається не лише обсягом накопичених даних, а передусім можливістю їх інтеграції та використання відповідно до інформаційних потреб менеджменту. У цьому контексті важливого значення набуває взаємозв'язок бухгалтерського й управлінського обліку, аналізу та внутрішнього контролю, що забезпечує комплексне відображення процесу формування витрат та створює інформаційну основу для їх ідентифікації, оцінювання і моніторингу. Такий підхід набуває особливої актуальності в умовах воєнних ризиків, коли поряд із традиційними витратами виникає необхідність своєчасно ідентифікувати додаткові втрати та враховувати їх вплив на діяльність аграрних підприємств [13].

Водночас сучасне інформаційне забезпечення управління витратами не повинно обмежуватися ретроспективним відображенням уже здійснених господарських операцій. Розвиток інформаційних технологій розширює можливості формування, обробки та використання інформації в управлінні сільськогосподарськими підприємствами [8]. Поєднання облікових даних з інформацією про виробничі потреби, технологічні процеси, використання ресурсів та зміни умов діяльності створює передумови для підвищення оперативності контролю й аналізу витрат та своєчасного формування інформації для обґрунтування управлінських рішень [14]. Отже, інформаційне забезпечення управління собівартістю доцільно формувати як взаємопов'язану систему, у межах якої інформаційні потреби менеджменту визначають склад необхідної інформації та джерела її отримання, а результати її обробки й аналізу використовуються для планування, контролю, оцінювання та коригування рішень щодо формування собівартості продукції рослинництва. З урахуванням зазначених взаємозв'язків модель інформаційного забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва в умовах невизначеності представлено на рис. 3.

Запропонована модель відображає послідовне перетворення інформації, сформованої з урахуванням внутрішніх і зовнішніх умов діяльності підприємства, в інформаційну основу управління собівартістю продукції рослинництва. Систематизація та інтеграція інформації забезпечують її використання у процесах планування, контролю, аналізу та оцінювання відхилень, формуючи взаємозв'язок між інформаційними потребами менеджменту та обґрунтуванням управлінських рішень.

Важливою характеристикою запропонованої моделі є наявність зворотного зв'язку, за якого результати реалізації управлінських рішень стають основою для їх подальшого оцінювання та оновлення інформації, необхідної для наступного управлінського циклу. Це забезпечує безперервність процесу управління собівартістю та дає змогу своєчасно реагувати на виявлені відхилення і зміни внутрішніх та зовнішніх умов діяльності. У результаті інформаційне забезпечення виконує не лише функцію відображення вже здійснених операцій, а й забезпечує інформаційну підтримку коригування використання ресурсів, витрат і параметрів виробничого процесу.

Практичне використання запропонованого підходу спрямоване на підвищення обґрунтованості управлінських рішень щодо формування собівартості, раціонального використання ресурсів та своєчасного реагування на зміни умов діяльності. В умовах невизначеності це набуває особливого значення для під-

Рис. 3. Модель інформаційного забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва в умовах невизначеності

Джерело: розробка авторів

тримання економічної стійкості підприємств рослинництва, збереження їх виробничих можливостей та адаптації до сучасних викликів, що відповідає завданням сталого відновлення аграрного сектору й економіки України загалом.

Висновки. За результатами проведеного дослідження встановлено, що управління собівартістю продукції рослинництва в сучасних умовах ускладнюється високим рівнем невизначеності, зумовленим одночасним впливом природно-кліматичних, економічних, ресурсних, логістичних, воєнних та інших факторів. Їх дія проявляється у зміні умов ресурсного забезпечення, організації виробничих процесів, величини та структури витрат, що підвищує вимоги до своєчасності, повноти та аналітичності інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень.

Обґрунтовано, що інформаційне забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва має ґрунтуватися на поєднанні облікової, планової, нормативної, технологічної, аналітичної та зовнішньої інформації відповідно до інформаційних потреб менеджменту. Її систематизація та інтеграція створюють основу для планування, контролю, аналізу й оцінювання відхилень, своєчасного виявлення змін у формуванні собівартості та встановлення причин їх виникнення.

Запропоновано модель інформаційного забезпечення управління собівартістю продукції рослинництва в умовах невизначеності, яка поєднує формування, систематизацію та інтеграцію інформації з її використанням для обґрунтування управлінських рішень і передбачає зворотний зв'язок для їх подальшого коригування. Підприємствам рослинництва доцільно використовувати такий підхід для своєчасного виявлення відхилень у формуванні собівартості, раціонального використання ресурсів та адаптації управлінських рішень до змін умов діяльності, що сприятиме підтриманню їх економічної стійкості в контексті сталого відновлення економіки України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Орел А. М., Орел В. М., Головніна О. Г. «Облік витрат та аналіз собівартості продукції рослинництва». *Економіка та суспільство.* 2026. Вип. 83. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-52

2. Вакуленко В. Л., Мялковський В. А., Юнтао Л. Шляхи підвищення ефективності управління витратами виробництва продукції рослинництва в умовах воєнного стану. *Підприємництво і торгівля.* 2024. № 40. С. 14–19. DOI: https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-40-02

3. Дем`яненко С. Сталий розвиток агробізнесу України. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics.* 2025. Вип. 11. С. 89–102. DOI: https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-11-89-102

4. Чуприна В. 2026. Стратегічне управління агропідприємствами України в повоєнний час в контексті сталого розвитку. *Економіка і організація управління.* 2026. № 4(60). С. 194–202. DOI: https://doi.org/10.31558/2307-2318.2025.4.18

5. Овчарова Н.В., Кравченко О.В., Бобошко Р.М. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами сільськогосподарських підприємств. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 30. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-45

6. Овчарова Н.В. Система облікового забезпечення як детермінанта сталого розвитку сільськогосподарських підприємств. *Економіка та суспільство.* 2024. Вип. 65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-70

7. Правдюк Н.Л., Гайворонюк О.О. Управління витратами аграрного сектору: стан, тенденції, аналітичне забезпечення та фактори впливу». *Агросвіт.* 2025. № 15. С. 65–76. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.15.65

8. Гринчук Ю. Управління сільськогосподарськими підприємствами в умовах сталого розвитку аграрного сектору: ефективність інноваційних підходів інформаційного забезпечення. *Економіка та суспільство.* 2025. Вип. 80. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-142

9. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: https://stat.gov.ua/uk/datasets/ploshchi-valovi-zbory-ta-urozhaynist-silskohospodarskykh-kultur-richna?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 02.09.2026)

10. Демчук О. М. Особливості формування собівартості продукції рослинництва в системі управлінського обліку. *Економіка та суспільство.* 2023. Вип. 57. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-85

11. Вакуленко В. Л., Мялковський В. А., Лю Ю. Спеціалізація виробництва як фактор формування ефективного управління витратами галузі рослинництва в умовах сьогодення. *Трансформаційна економіка.* 2024. № 2(07). С. 13–16. DOI: https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-7-2

12. Сьомочкіна Т. І., Грищук Г. В. Особливості обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом підприємств. *Економіка та суспільство.* 2025. № 81. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-158

13. Єрмолаєва М. В., Луценко Д. О. Теоретико-методичні засади обліково-аналітичного забезпечення управління витратами та втратами аграрних підприємств в умовах воєнних ризиків. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету.* 2026. № 1(12). С. 156–166. DOI: https://doi.org/10.31319/2709-2879.2026iss1(12).364403pp156-166

14. Вакуленко В. Л., Лю Юнтао, Лю Сяовей. Автоматизація процесів управління витратами у сільському господарстві: синергія інформаційного забезпечення і виробничих потреб. *Цифрова економіка та економічна безпека.* 2024. № 6(15). С. 114–118. DOI: https://doi.org/10.32782/dees.15-16

REFERENCES

1. Orel A. M., Orel V. M., Holovnina O. H. (2026) Oblik vytrat ta analiz sobivartosti produktsii roslynnytstva [Cost accounting and analysis of crop production costs]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society,* vol. 83. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-52

2. Vakulenko V. L., Mialkovskyi V. A., Yuntao L. (2024) Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti upravlinnia vytratamy vyrobnytstva produktsii roslynnytstva v umovakh voiennoho stanu [Ways to improve the efficiency of crop production cost management under martial law]. *Pidpryiemnytstvo i torhivlia – Entrepreneurship and Trade,* no. 40, pp. 14–19. DOI: https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-40-02

3. Demianenko S. (2025) Stalyi rozvytok ahrobiznesu Ukrainy [Sustainable development of agribusiness in Ukraine]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics,* vol. 11, pp. 89–102. DOI: https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-11-89-102

4. Chupryna V. (2026) Stratehichne upravlinnia ahropidpryiemstvamy Ukrainy v povoiennyi chas v konteksti staloho rozvytku [Strategic management of agricultural enterprises in Ukraine in the post-war period in the context of sustainable development]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia – Economics and Organization of Management,* no. 4(60), pp. 194–202. DOI: https://doi.org/10.31558/2307-2318.2025.4.18

5. Ovcharova N. V., Kravchenko O. V., Boboshko R. M. (2021) Formuvannia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia vytratamy silskohospodarskykh pidpryiemstv [Formation of accounting and analytical support for cost management of agricultural enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society,* vol. 30. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-45

6. Ovcharova N. V. (2024) Systema oblikovoho zabezpechennia yak determinanta staloho rozvytku silskohospodarskykh pidpryiemstv [Accounting support system as a determinant of sustainable development of agricultural enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society,* vol. 65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-70

7. Pravdiuk N. L., Haivoroniuk O. O. (2025) Upravlinnia vytratamy ahrarnoho sektoru: stan, tendentsii, analitychne zabezpechennia ta faktory vplyvu [Agricultural sector cost management: current state, trends, analytical support and influencing factors]. *Ahrosvit – Agrosvit,* no. 15, pp. 65–76. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.15.65

8. Hrynchuk Yu. (2025) Upravlinnia silskohospodarskymy pidpryiemstvamy v umovakh staloho rozvytku ahrarnoho sektoru: efektyvnist innovatsiinykh pidkhodiv informatsiinoho zabezpechennia [Management of agricultural enterprises under conditions of sustainable development of the agricultural sector: effectiveness of innovative approaches to information support]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 80. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-142

9. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Ofitsiinyi sait [Official website]. Available at: State Statistics Service of Ukraine dataset. URL: https://stat.gov.ua/uk/datasets/ploshchi-valovi-zbory-ta-urozhaynist-silskohospodarskykh-kultur-richna?utm_source=chatgpt.com (accessed 02 September 2026).

10. Demchuk O. M. (2023) Osoblyvosti formuvannia sobivartosti produktsii roslynnytstva v systemi upravlinskoho obliku [Features of crop production cost formation in the management accounting system]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society,* vol. 57. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-85

11. Vakulenko V. L., Mialkovskyi V. A., Liu Yu. (2024) Spetsializatsiia vyrobnytstva yak faktor formuvannia efektyvnoho upravlinnia vytratamy haluzi roslynnytstva v umovakh sohodennia [Production specialization as a factor in the formation of effective cost management in the crop production sector under current conditions]. *Transformatsiina ekonomika – Transformational Economy,* no. 2(07), pp. 13–16. DOI: https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-7-2

12. Somochkina T. I., Hryshchuk H. V. (2025) Osoblyvosti oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia ekonomichnym potentsialom pidpryiemstv [Features of accounting and analytical support for managing the economic potential of enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society,* no. 81. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-158

13. Yermolaieva M. V., Lutsenko D. O. (2026) Teoretyko-metodychni zasady oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia vytratamy ta vtratamy ahrarnykh pidpryiemstv v umovakh voiennykh ryzykiv [Theoretical and methodological principles of accounting and analytical support for managing costs and losses of agricultural enterprises under war risks]. *Ekonomichnyi visnyk Dniprovskoho derzhavnoho tekhnichnoho universytetu – Economic Bulletin of Dnipro State Technical University,* no. 1(12), pp. 156–166. DOI: https://doi.org/10.31319/2709-2879.2026iss1(12).364403pp156-166

14. Vakulenko V. L., Liu Yuntao, Liu Xiaowei (2024) Avtomatyzatsiia protsesiv upravlinnia vytratamy u silskomu hospodarstvi: synerhiia informatsiinoho zabezpechennia i vyrobnychykh potreb [Automation of cost management processes in agriculture: synergy of information support and production needs]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka – Digital Economy and Economic Security,* no. 6(15), pp. 114–118. DOI: https://doi.org/10.32782/dees.15-16

Дата надходження статті: 23.09.2026
Дата прийняття статті до публікації: 26.10.2026
Дата публікації статті: 24.11.2026